

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 54. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septe-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiiu la espeditura
toiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'ta prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear pe o jumatate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiiu, in 11/23 Iuliu 1865.

tru provinciele din Monarchia pe unu anu
8 fl. era peo jumatate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litero
nici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Schimbarea Crisei.

Sub titulu acest'a ne aduce „N. Fr. Bl.“ despre starea
crisei ministeriale urmatoarele:

Ministeriulu de pana acum abia va functiuna mai multu
decatu septemân'a de fatia, din contra senatulu imperialu va
dura pana in Augustu.

Pe scriile acestea pote cineva sa bazeze de aceea,
pentruca ele nu purcedu din unulu seu altu birou, ci din na-
tura lucrurilor.

Legea in privinti'a finantieloru pentru a. 1865 va fi ter-
minata inca in decursulu septemânei acesteia in ambe casele,
dara pe langa aceast'a legea de credite inca are a se per-
tracta de senatulu imperialu de fatia si ministeriulu de pan'-
acum e decisu a numai reprezenta legea de credite in senatulu
imperialu.

Precum se vede asiã dara ministeriulu Belcredi va tre-
bui sa se prezenteze, contr'a intentiunei sale de pan'acum, se-
natulu imperialu esitu din patent'a din Februaru.

Noi nu vrem sa damu crediamentu unei sciri, in carea
se esprima intentiunea, de a se acura summele mentionate
in proiectulu de credite alu dlui Plener fara de consimtia-
mentulu senatulu imperialu, la casu de adresa carea capita-
listii din Vienn'a, ori de altu unde-va, s'aru pote da respun-
sulu: Nici unu grosiu creditu fara garanti'a
representatiunei legale a imperiului.

Barbatii, cari primescu asupra-si administratiunea cea
greã a imperiului, trebuie sa fia bine instruiti de acesta dispu-
setiune a capitalulu europenu. In Austri'a insa nu trebuie
bani numai pentru resboiu, dara si pentru pace si inca multi
bani.

Partidele acelea, cari aru fi stersu asiã de bucuros in
vre-unu modu constitutiunea seu mai bine organizatiunea con-
stitutiunala a Austriei precum si drepturile ce s'au datu popo-
reloru, si-au opintitu indesiertu mintea spre a afla sisteme no-
ue. Opintirile lor au ramas nefructifere, neaflandu ei pe-
tr'a intieptiloru, adeca maestri'a de a procura bani, si ne-
potendu veri impregiurarea acesi'a in sistemele lor. Din
partea acesi'a ce e dreptu, ca s'au fostul latitu nisce vesti despre
suspenderea actulu de banca (Bankakte), de unu quasi ban-
crottu prin reducerea percenteloru. Cu astfelu de surrogate
voiau respectivele partide sa inlature sarcin'a lipsei de bani
de pre spate-si, spre a se pote misca in cele politice dupa
placu, insa asemenea midiloe fura respinse la locurile com-
petinte, si au facutu bine cei ce au urmatu asiã, pentruca unu
bancrottu de statu aru fi stersu pe Austri'a din rendulu sta-
teloru de rangulu antaiu.

Fiindu odata lucru hotaritu, ca lips'a de bani se pote
inlatura numai pe calea ordinei, se vede, ca chiaru si parti-
dele cele ostile constitutiunei au trebuit sa se intorca la senatulu
imperialu, ca la uniculu posibilu isvoru de bani. De aceea senatulu
imperialu va dura si mai departe si ministeriulu cel nou va tre-
bui sa tracteze si sa se familiarizeze catu de bine cu elu.

Dara nu numai pentru septemân'a viitoare, ci si pentru vii-
toriu se vede speranti'a de buna intielegere cu senatulu impe-
rialu, togmã in lips'a acesi'a de bani. Comissiunea de con-
trolulu detorieloru de statu nu va incuviintiã nici odata con-
tragerea unei detorii noue, deca ea nu se va pote radima pe o
lege de credite facuta cu conlucrarea senatulu imperialu, fara
pote sa se inlature legea care au creatu comissiunea acesi'a.
Atuncea insa cine aru mai credita statulu, de orece cele 111
milliõne imprumutu natiunala inca nu sunt sterse din memo-
ria, care lucru numai de aceea s'au intemplat cum s'au in-
templat, pentruca atunci nu esista o astfelu de comissiune.
Increderea ce o are capitalulu europenu in implinirea deto-
rieloru comissiunei acesteia e asiã de mare, incatu la inla-
turarea legei respective indata aru prinde redacini ide'a, ca
s'au pus in lucrare operatiunile cele mai grosnice de finantie.

Atunci nu numai ca s'aru pote castiga bani numai pe langa
conditiunile cele mai aspre, dara aru cade si cursulu hartieloru
de pretiu asiã de tare, incatu averea natiunala nu aru ave mai
nici unu pretiu.

Asiã dara po'nt d'argent point de Suisse e proiectulu con-
trariloru constitutiunei si a progressulu spre a incungiura
cuventulu celu neplacutu reactiune. Senatulu imperialu, ca-
rele e neaperatu de lipsa pentru finantie statulu, va sta,
precum pana aci si de aci incolo de asup'a, si cu elu va
trebui a se intielege despre intrebãri politice interne si
esterne.

Nimeni pote nu-i va fi mai bine venita impregiurarea
acesi'a, ca ministeriulu celui nou, din cauza ca aretandu lips'a
de a pacta cu senatulu imperialu va astupa gurile reactiunari-
loru orbi. Ce se atinge de concessiunile autonomiei tieriloru
pe care se vede ca acestu ministeriu va sa le reprezenteze, nu-
va fi cu greu de a afla o contielegere cu senatulu imp. de
ore ce in acesi'a insusi au petrunsu destulu de puternicu, in
decursulu activitatiei sele, principiulu de a se intielege cu po-
porele Austriei, pentruca nicairi ca in senatulu imp. nu au po-
totu ajunge cineva mai bine la convingerea, de o parte ca u-
nitatea Austriei nu se realiseza prin o constitutiune ce se afla
pe harthia, de alta parte ca violentiele in un'a parte a impe-
riulu apasa si inpedeca libertatea celelalte parti.

In caus'a bisericesca romano-serba au foile vi-
enese urmatoarele: Eparchiele greco-orientale serbesci a Timi-
siõrei si a Versietului, pe bas'a propuneriloru, ce le a facutu
in privinti'a acesi'a congressulu serbescu, s'au regulatu de nou
prin p. n. resolutiune din 8 Iuliu 1865. Eparchi'a Timisiõrei
are sa cuprinda in venitoriu acele comune serbesci, care sunt
situat spre resaritu dela Tiss'a in tinuturile Muresiului, Be-
gei si Timisiului pana la Berzav'a, car comunele serbesci din
provincialulu ungaru spre mediadi dela Berzav'a si cele din
confiniele militare serbo-banate se alatura la episcopi'a Ver-
sietului. Ceste doue eparchii in arondarea lor cea nona sunt
a se privi ca constituite din 15 Iuliu 1865, va sa dica deodata
cu episcopiele romanesci de Aradu si Caransebesiu. Pentru
alegerea noului Episcopu alu eparchiei greco-orientale serbesci
a Timisiõrei se va tine catu mai curendu unu sinodu alu E-
piscopiloru greco-orientali din mitropoli'a serbesca. —

Sabiiu in 9 Iuliu. Unu corespundinde alu „Concordiei“
in nr. 53. ia arupa-si sarcin'a de a sa face advocatu causei
dlui Jude procesualu L. O. cu comun'a R., de carea se atinse-
se ceva pe scurtu in nr. 48 „Tel. Rom.“ Nu vomu dice nimicu
la meritulu acestui respunsu, ca sa nu se para, ca preocu-
pamu intr'o parte ori intr'alt'a caus'a partideloru respective;
vomu aduce aminte dlui advocatu numai de doue lucruri, cari
aru fi de doritu sa nu le ignoreze in polemiele sele urmatoare:

1) ca sa nu confunde caus'a partideloru cu caus'a redac-
tiuniloru, caci cestoru din urma, nefiindu atotu sciutore, prea
lesne li se pote ntempla ca sa fia chiaru reu ininformate, —
unu adeveru, care dlui resp., de nu va voi a-lu priimi dela noi,
se lu priimesca dela on. redactiune a „Concordiei“, care totu
acestea i le spune in not'a sea;

2.) ca njuraturile nici odata si sub nici o impre-
giurare nu sunt argumente.

Din Banatu.

In 5 Iuliu st. v. 1865.

Fam'a, ca Pré R. D. Archimandritu si Protopopu Ioan-
ne Popasu s'a denumitu de Maiestatea Sea prebunulu no-
stru monachu de Episcopu gr. or. in Caransebesiu,
ne umpla inim'a de bucuria, fiindu-ne cunoscute faptele si
zelulu acestui barbatu binemeritatu pentru biseric'a si nati-
unea sea. —

Cu bratie deschise acceptamu in mijloculu nostru pro

acestu barbatu escelinte si demnu de tota stim'a ; pentrucă sa ne ocrotésca sub scutul parintescu, assecurandu-ne prin conducerea sa intielépta prosperarea morala si materiala. —

Religiunea este acelu fundamentu alu moralității, pe carele jace edificiuul societății omenesci. Déca fundamentulu acest'a se sguduie prin fortunésele intemplări produse chiaru si de creatiunile, cari sunt destinate de providentia a fi razimulu acestui edificiu : atunci ruinarea accelerandu-se produce cele mai mari stricaciuni societății omenesci, prin dissolvarea moralului evangelicu, carele unicu este menitu a sustiné omenimea in cursulu ei de desvoltare, si a-i dá nutrimentulu celu binecuventatu alu sperantiei, alu unicei mangaieri sufletesci. —

De administratiunea bisericesca de pân' acum, carea generalminte dejudecata, a fostu spre ruinarea noastră morala si materiala, sa ne ferésca Ddieu !

De persecutiunile cele asupritóre, lauda creatorului ! amu scapatu ; insa bub'a cea mai aduncu taietóre in viétia clerului nostru este vermele celu neadormitu alu ne'ntie legerei, care nu sciu pâna candu va mai ródé la radecin'a cea debila si desecata prin intregile cele vane si surpatóre de sine.

Aru fi tempulu sa ne iubimu cá fratii, precum ne si numimu ; pentru ca numai si numai asiá va descinde darulu spiritului santu preste noi si intru lucrările nostre vomu spori spre fericirea natiunei, alu cărei destinu se afla in mânilé nostre.

Ur'a si invidi'a sa péra din inim'a cea plina de viclenia a individului acelu'a carele este menitu a sierbí altariului celui sacru, si carele cu juramentu a promis inaintea lui Ddieu, a fi modelu de fapte bune, intre tóte câte i sunt cu potintia cá unui omu.

De multe ori au produsu acestu pecatu nascutu din ura si invidia dupa sine apostasi'a ; intru atât'a s'au depravatu inimele multoru nechiamati insa insarcinati cu sarcin'a cea grea a preotiei. —

Sorgentulu reului au fostu o consecintia, a supreveghiárei celui negligente si nepasatóre din partea ierarchiei nostre de pân'acum ; carea delaturandu-se prin restabilirea unei discipline esacte, ne da sperantia a vedé câtu mai curendu prosperarea si in florirea clerului si a natiunei.

Atotpotintele creatoru sa lumineze mintea noului nostru Archiereu pentrucă sa póta corespunde missiunei sele apostolice spre fericirea natiunei si a clerului sie-si subordinatu !

In fine mai dicemu : Numai vointia, apoi tóte sunt cu potintia. Sat' voluisse. I. T.

Ora de amare 14. Iuliu 1865. (Scolare.) Fiindu convinsu despre aceea, ca totu ce e de interesu natiunale, si mai vertosu ce se reduce la invetiamentu, va fi bine primitu inaintea On. publicu cetitoriu : nu întârdii a comunicá decursulu examenului tinutu aici cu tinerimea gimnasiale de relegea gr. orient. din studiulu religiunei.

Acelu esamenu se tinu sub presidiulu Rev. domnu Simeonu Bic'a, presedinte alu Consistoriului din locu, asistandu mai multi cetatieni de frunte, dintre cari amintescu numai prestim. domnu Nicolau Zsig'a, mecenatele nostru, carele precum in anii trecuti totdeun'a asiá si estimpu a binevoitu a ne onorá in esamenu cu presintia sea.

Loculu destinatu pentru tinerea examenului fu scól'a elementara din locu, unde de regula se tinu preste anu catechisarea, esortati'a si deprinderea in cântările bisericesci.

Esamenslu se incepú dela clasele superiori si asiá mai departe ; cu asta ocaziune peste totu poteai audí responsuri laudabile, încátu dovedeá de ajunsu, cajniloru le e data ocaziunea a emulá intre sine, — cu unu cuventu responsurile date indestulira pe deplinu pre óspetii adunati.

Acést'a e rezultatulu osteneleloru noului catechetu, domnului Georgiu Horvatu, carele — afara de acést'a — cu diliginti'a-si indatinata, pelánga alte ocupatiuni principale, ce le are, sciú formá unu coru frumosu de cântări bisericesci cu tinerimea gimnasiale, — spre placerea comuna a credinciosiloru ; dupa cari adaugu eu, ca bine dice Latinulu : „Labor assiduus omnia vincit.“

La finea examenului domnulu presedinte esprimendu-si indestulirea cu progresulu facutu, si indemnandu tinermea la invetiare diliginte si portare morale, multiami noului catechetu pentru rezultatulu in bucuratoriu, la cari cuvente tinerimea erupse in aclamatiuni „Sa traiésca,“ — pre cum si st. óspetii inca tura petrecuti din sala cu aclamatiuni de „Sa traiésca !“ S. B.

Literariu.

Cu bucuria salutámu nou'a scriere periodica „Mama si Copilulu,“ diariu de domineca, sub directiunea domnei Mari'a Rosetti. Problem'aei este nobilitarea vietiei fa-

miliare. Si acést'a este de lipsa pentru Romani'a cá — nu scimu ce sa dicemu mai neaperatu, cá pânea ce mancámu, cá ap'a ce bemu, cá aerulu ce spirámu.

Nu potemu a nu reproduce frumésele cuvinte, prin cari nobil'a dómna introduce diuarulu, si de siguru cititorii nostri ne voru iertá, ca usurpámu câte-va renduri, ce erau menite pentru politica, spre reproducerea acestoru scumpe cuvinte, purcediatóre dintr'o inima calda de mama romána. Eata-le :

Catrina mame.

Vóue, mame Románe, inchinu intaiele colóne ale diuarului copiiloru ; cáci prin a vóstra mijlocire trebuie sa le parvia si numai prin ajutorulu vostru potu sperá ca-lu voiu poté face sa le fia folositoriu.

Este unu legamentu intre voi si mine, care-mi asicura din parte-ve o priimire binevoitória, o critica indulgente si unu ajutoru puternicu si care ve asicura din parte-mi sinceritate si buna vointia.

Sunteti mame si sunt si eu. Copiii vostri sunt Románi — ai mei asemenea — si-ai vostri si-ai mei au o mama comuna, Romani'a. Nu este dar intr'adeveru unu legamentu intre noi candu copii nostri sunt frati ?

Ori câtu de osebita dar aru fi posittunea noastră, ideile si aspirările nostre, ne vomu intelni pe unu terímu, acelu alu iubirei de mama. Tóte voimu ca copiii nostri sa fia fericiti. Si pentru acést'a ce trebuie ? Credu ca si 'n acestu puntu ne vomu intr'uní. — Eu credu ca trebuie sa fia buni, ca trebuie sa aiba consciintia de detoriele lorú cátra ei insisi si cátra ceealalti si sa-si implínésca acele detorii, ca trebuie apoi sa aiba consciintia si de drepturile lorú si coragiulu de a si-le mantiné ; si dreptu ambitiune le-asíu voi aceea de a vedé Patri'a lorú astfelu cé pretotindeni si totdeun'a se póta sa tíia, capulu susu dicendu : Sunt Románi.

A lucrá pentru acést'a sía ve ajut'a in lucrarea vóstra, eaca dorinti'a mea, tínt'a mea publicandu acestu micu diaru.

Viu fára pretensiune, cu fórté putina pedagogia, dar cu multa iubire si bunavointia. Asiá este ca nu-mi cereti mai multu ? Inca odata ve ceru concursulu vostru. Ve rogu sa ve aruncati insi-ve ochii asupr'a acestoru mici colóne si 'n momente de repausu sa vorbiti despre ele cu micii mei cititori. Ve rogu inca sa me ajutati cu sfaturile vóstre, se-mi a-retati imbunetatirile ce veti crede de trebuintia a se aduce acestei foi, sicure fiindu ca ori ce observári veti face voru fi luate in seriósá considerare. Voru fi multe dintre voi, o speru, mame Románe, care voru luá parte la acéstá publicare si prin a lorú colaborare.

O parte din fia-care numeru va fi speciale destinata vóue. Vomu vorbí despre educatiunea fisica si morala a copiiloru, despre igiena, despre toalet'a lorú si chiaru despre mode, insa tóte numai in raportu cu aceea mica lume a caminului alu cáruí'a sunteti de odata si regin'a si întâiulu ministru, si unde adesea sunteti chiamate a implíní functiunile impegatului celui mai de josu, dar nu si celu mai putinu folositoriu, cáci famei'a care scie, la trebuintia, a gatí prandiulu familiei sele si a face prin ea ins'a-si fia-care amenunt alu casei, are totu atât'a meritu in implinirea functiuniloru ei câtu si capulu unui Statu candu si implinesce pe ale sale. Amu disu la trebuintia, cáci cele mai multe dintre voi n'au decátu datori'a de supr'a veghiare de care cea mai avuta n'aru trebui sa se scutéscá. Acéstá parte va fi totu atâtú de folositoria pentru fetele cari voru fi prea mari pentru întâiulu anu alu acestui diariu, ce, spre a implíní golulu celu mare ce este la noi in bibliotec'a copiiloru, trebuie sa începa dela începutu si sa crésca treptatu impreuna cu densii. Pentru acum vorbindu cu mamele vorbescu cu fetele cá viitórele mame si dómne de casa. Amu avutu mai antáiu intentiunea a publicá unu diariu numai pentru densele, si eaca considerarea ce m'a opritu.

Dsiórele de 14 ani au inlesnirea de a priimi felurite diuarie straine ce le sunt destinate, si multe familii le si priimescu, copiii insa in genere n'au nimicu : amu preferitu dar a servi pe cei mai intrebuintiati. Si apoi, modestulu diariu destinatu celoru mici nu va fi toldeun'a nesocotitu de sor'a cea mai in versta, care va avé cerut'a simplicitate si bunetate de anima spre a gasi placere de a face sa petróca pe micii ei frati. Esplicandu-le testulu, aru poté castigá ea insa-si pregatindu-se pentru missiunea ce va avé a implíní intr'o di, aceea de institutrice a copiiloru sei.

Luandu rolulu de sfatuitoria, mi-aducu aminte de ceea ce-mi dicea mam'a candu eram copila : „Spre a sci se comandi bine, trebuie sa scii sa faci bine.“ Si adesea puindu-me fára mila sa reincepu stergerea prafului de pe o multime de obiecte ce erau pe masciórele ei mi-dicea :

„Ori câtu de mici s'aru paré amenuntele intretinerei casei, trebuie sa scii fat'a mea, cum trebuie sa se faca, cáci in-

tr'altfelu servitorii le voru face reu." Dámu din umeri si ga-seam ca mam'a avea idee cam antice. Amu fostu pré de timpuriu sustrasa de la acea educatiune de ucenica si mai târziu amu vediutu ca mam'a avea dreptate. Fôrte cu greu potu crede ca scie sfatui celu care n'a platitu nesciintia lui. Marinariulu care a 'ntelnit cele mai multe stances este, dupa parerea mea, celu mai bunu carmaciu spre a face ceilalti ale ocoli. In calitatea dar' a marinarului care a suferitu pentru ca n'a scintu, me voiu presentá cá sfatuitória. Me adresezu in genere cátra mamele din tóte treptele societátii; dar firesce, o fôia cá acést'a va fi mai particulariu folositoria acelor'a cari sunt silite a face totu prin ele in se. Amu cautatu si voiu cantá ce au scrisu in privintia educatiunei parintii si mamele din alte tieri, si armata cu opiniunile si lucrările lor ve intindu mân'a, mame Române. Ajutati-me.

Maria Rosetti.

Varietati si noutati de di.

Tribunalulu supremu ardelenescu in Vienn'a si-au inceputu activitatea in 15 Iul. a. c. Esc. Sea d. presedinte L. Vas. Popu deschise siedintiele cu o cuventare latina, precum ni impartasiesce „Sionulu R.“— incungiurandu estu modu necesitatea de a vorbi unguresce seu nemtiesce, dupa ce puterea egalitati; limbelor trassilvane nu se intinde pâna la Vienn'a (? Red. T.) (Concord.)

Precumu celimu in mai multe diuare Maiest. Sea c. r. apostol. s'au induratu prea gratosu a denumi pre Esc. Sea D. Paulu de Sennyei de Tavernicu alu Ungariei.

(Denumiri.) Dupa „Wiener Zeitung.“ la tribunalulu supremu trassilvanu din Vienn'a s'au denumitu: secretari de consiliu: conducatorul tribunalulu din Fogarasu Ietru Piposiu; concepistu aulicu trassilvanu, Franciscu Br. de Fillenbaum si judele singularu din Heghigu, Benedek; directoru alu oficielor ajutatoare: Consiliarul c. r. de comptabilitate Ioann de Baka; adjuncti: Carolu Hartmann si D. Lemeny; cancelisti: Rössler, Pintye (dór Pintea? Red.), Mog'a si Horvath. —

Alegatori din Engliter'a propria suntu 1,027,017, dintr'acesti'a se vinu pe cetati 491, 229; Scoti'a: in districte 49, 109, in cetati 52,628; in Iri'a 173,172 in districte si 30,673 in cetati; va sa dica cu intulu: 1,331,599. (Numerulu locuitoriloru preste totu face cam 30 milliône.

Principatele române unite.

— Prin decretu domnescu cu dat'a 15 Iuniu, Sinodulu generalu alu bisericeii române va fi convocat, pentru as'a-data la 1 Dec. viitoriu, in locu de 1 Iuliu conformu legii, pentru cuventu ca au fostu materialmente imposibilu a se pregati pâna la 1 Iuliu tóte lucrările necesarii intru acést'a si pentruca formalitatile cerute de lege pentru alegerea membriloru sinodulu, ceru ore-caret empu.

„Reform'a“ ne aduce acum scirea despre impartirea medalieru la espositiunea operelu artistiloru in urmatoarele:

Joi in 24 ale curentei la orele 1 dupa amedi a avutu locu solemnitatea distributiunei medalieru la Espositiunea operelu artistiloru in vietia.

Deschiderea solemnitati s'a facutu printr'unu imnu nationalu fôrte bine executatu de noulu coru vocalu, compusu din cantareti dupa la bisericile statulu sub directiunea dlui Cartu, professoru la conservatoru.

Dupa acést'a d. Th. Amanu, directorulu scólei de Bele-Arte si presedinte Espositiunei, a rostitu unu cuventu, la care d. ministru de justitia, culte si instructiune publica, a respunsu in numele Mariei Sele prin mai multe cuvinte incuragiatore pentru arte, si artistii premiati, cari fura cei urmatoari:

Pictura: Medalia class'a I. D. Th. Amanu. Class'a II. Panaiotenu Baltazaru. Trenk Heinrich. Class'a III. Fidelis Wolch. Szatmary Carl. Mentiune onorabila: Emanuilu Cre-

tiulescu. Stanescu Constantinu. Sculptura: D. Stor Carl. Focsienenu Paulu. Mentiune onorabila: Babicu. Lempartu. Arhitectura: D. Burelly Gaetanu.

Music'a miliaria a regimentulu de geniu a salutat pe fia-care artistu ce priimea medali'a meritata din mânele d. ministru justitiei, cultelu si instructiunei publice.

Solemnitatea s'a terminatu apoi printr'unu imnu executatu de elevii conservatorulu: eara band'a militara intona cele mai frumoase arti nationale. —

Press'a cea betrana din Vienn'a ne spune dupa corespund. din Brail'a ca indata ce s'au aretatu in Constantinopole vre-o câte-va casuri de colera, din partea Austriei s'au si luat mesuri de carantinacu vasele austriace. Impregiurarea acést'ase dice ca au facutu sensatiune neplacuta in negutiatorimeadin Brail'a.

Fôrte bine sa vede a fi inflaintatu asup'a lumei negotiatoresci mesurile barbatiloru de la carm'a din Bucuresci, cari se vede ca nu padicessu cu tóta rigorosittea mesurile de carantina, din simpl'a cauza, ca bôl'a n'aru fi arelatu simptome periculose. Neci afumaturi, nici strapungerea epistoleloru nu se observ'a, ci s'au luat mesuri, ca deca cumv'a sosescu bolnavi de colera pre vreunu vasu sa se transporte in lazaretu si sa se puna sub grija.

Prospectu politicu.

Sgomotulu despre congressulu european nu au incetatu de totu. Intre Franci'a si Angli'a se vedu semne de o apropiare si mai mare. Semnulu celu mai invederatu sa dice ca este visit'a principelu de Valis din Angli'a, ce are sa o faca in curendu cortiei din Parisu. Se mai vorbesce iaresi de 'ntalnirea imperatulu Napoleonu cu Isabel'a regin'a Spaniei in Zarauz. Acést'a intalnire o privescu unii ca o demonstratiune oficiosa in contra acelor'a, cari tintescu unirea regatelu Span'a si Portugali'a sub un'a coróna.

Lumea politica va de alta parte a sci, ca tóte proiectele de unire, cari purcedu dela partid'a progressista, pe sub mâna aru fi sprijinite de Angli'a, cárei'a de o parte i-aru placea sa puna in costele Franciei unu regatu puternicu si cárei'a mai departe nu i-aru placé cá sa se nascá o republica pe peninsul'a pirenica.

Din Itali'a nu avem de asta data alte sciri mai importante decâtu ca in castrele dela som'a aru fi erumpu o bóla si ca din caus'a acést'a exercitiile voru fi amanate.

O deosebita atentiune merita acum Prussi'a despre carea amu mai fostu pomenitu ca-si reparéza intariturile. In contra cui se iau mesurile acestea nu se scia. Vedemu in sa din câte ne vinu a mâna ca d. de Bismarck si cu densulu o partida tintescu intr'acolo ca ducatele eliberate de sub Dani, in conflucrare cu Austri'a, sa le insusiésca numai Prussiei. Unu diuariu ce ese in Lipsca „Grenzbote“ cere energicu cá Prussi'a sa nu mai astepte hotáirea propria a populatiunei din Holstein-Schleswig, ci sa intre acolo si sa se puna in posesiune, pentruca populatiunea ins'a nu-si cúnosce binele ei.

Din Americ'a dupa ce amu focu asigurat mai de multe ori ca trebile imperiulu celui nou mergu bine, astadi iara vinu sciri alarmatôre si adeca, ca Juracz aduna trupe noué cu midilóce din isvóre nevedute. Trupele pre lângá tóte demintirile se dice ca si le recruteza Juraezu in Statele unite si se dice, ca intre militanti lui se afla si nemti, poloni si magiari. Audimu inse deodata si despre invingerile armatei imperiale si despre confusiunea lui Juracz, si asiá dar sgomotele póte ca suntu mai mari decâtu faptele.

FOITTA „TELEGRAFULUI ROMANU“.

In nr. nostru 52 promiseramu a comunicá cuventulu rostitu de gimnasistulu Nic'a la 'nceierea examenelu in gimnasiulu románu gr. or. din Brasiovu. Venimu astadi a implini acést'a promissiune:

Perseveranti'a, numai perseveranti'a duce la fine frumoasa. Spiritulu in omu are facultatea de a se perfectuná, studiile reguléza si marescu acést'a facultate; perseveranti'a in sa este aceea, ce face fructifere facultatile si studiile. Spre a nasce o idea sublima, nu se cere decâtu o minuta, spre a concepe unu planu maretiu, nu se cere decâtu o óra; in sa spre a le realisé se ceru díle, se ceru ani, diecenii chiaru. Apoi tempulu aduce cu sine atâtea schimbári, atâtea intemplári, încátu e lipsa de productulu toturoru poteriloru unui omu spre a invinge pedecele. Acestu complexu lu produce numai perseveranti'a.

Cátu este de lipsa acést'a perseverantia moritoriloru, atât'a este de rara. Lumea gasesce siovaindulu sboru alu fluturului mai potrivit naturelului seu, decâtu industriusulu sboru

— intinsu alu albinei. — Nimicu mai naturale. — A fi perseverantu va sa dica adesea a se lipsi de placeri. Ei! Si cum aru poté placé aceea, ce n'are placeri? A fi perseverantu va sa dica a suferi strapatie, a intinde la necesuri. Si pentru ce ast'a, candu suntu esemple ca si ómenii cei mai uritori de lucru seriosu au ajunsu la scopuri stralucite? Spre a fi perseverantu, in fine se cere religiositate, si religiositatea, religiositatea se numera astadi intre anticitati.

Contrarie perseverantie suntu darea placerile. A fi perseverantu va sa dica a renuntiá la comoditati; a fi perseverantu va sa dica, a suferi adesea pe nevinovatia, va sa dica, a se vedé despretiuitu, risu chiaru fára a o meritá; a fi perseverantu va sa dica, a petrece díle cu sudóre si nopti cu veghiare si apoi a vedé productulu osteneleloru resturnandu-se pe maestrulu seu, a fi perseverantu va sa dica uneori a simti amar'a multamire, ce o simte unu armariu, candu scotindu-si cutitulu infiptu in cóste, recunósce marc'a fabriciei sele. Si tóte acestea pecandu placerile suntu atât'u de invitatôre. Insa „Geniesse wer nicht hoffen kann... Wer hoffen kann,

entbehre“ dice Schiller. Dara spre a despretiui vocea galiesfa si sonora a placerilor, si a urma aspra si rigid a vocea a conștiinței, ce repete: „Per aspera ad astra!“ se cere o putere ce nu e data la toti.

„Dara va resonă nescine: „Pentruce sa me imbetranescu eu fara vreme, pentru ce sa mi scurtezu vietia, silindu-me, candu vedu, ca cutare si cutare, a ajunsu la ranguri, la avere, la vadia, si știu eu ca nu e nici că mine de diliginte, nici că mine de statatornicu.“

Shakspeare inca dice: „Ca adese si o luntre lipsita de carmaciu scapa de orcanu si intra in portu.“ Insa asi intreba: Ore ce omu cu minte s'aru increde unei astfel de luntre? Si apoi mai toti, cari calculéza astfel, moru cu socotéla inca ne'ncheiata.

Ce face insa pre cei mai multi inconstanti, este:

a) lips'a de religione. Vedi pre unulu, ca increde totulu prevedintiei, si pre altulu ca

b) nu increde nimic'a.

Unulu si propune unu scopu maretiu, are tote mijlocele spre a-lu ajunge; pornesce spre elu — unu mititelu accidentu neasceptatu lu deconcertéza. Lu vedi ca se pune la umbra consolandu-se: Ddiu este bunu; déca va voi, scie face si fara mine. Ast'a e religiozitate falsa; acést'a e abusu. Atotpotintele a concesu omului tote, iusa că mijlocu i-a defiptu:

„Sudorea fetiei sale.“

Altii iara uitandu ca suntu fiii pulberei, asculta numai de vocea interna, ce le dice: „Voiesce, si vei poté!“ Se sumetiescu in sine si apoi voiescu si ce nu voiesce Domnedieu. Ca sa-si lingusiésca destulu vanității sale, i vedi acomodandu universulu dupa puterile imaginatiunei sale, ii audi esplicandu tote din legea causalității, din legile naturei s. c. l. Sermanii! Ei recunoscendu marimea opului, uita pre autoriu. Cu tota intielepciunea lor se intempla uneori de gresiescu, căci: errare humanum. Dar gresiél'a nu e a lor, ci e efectulu unei cauze. Asta cauza o cercetéza, afla ca si acést'a cauza e gresita; s'apuca sa o diréga; vinu la alt'a; voru sa faca mai bine si facu mai reu, panace se vedu incurcati in cauze si efecte de nu le mai știu esplică. Atunci facu orbesce fara sa mai scia ce. Déca siovaiescu acum'a, nu suntu mai multu vinovati pasii lor nesocotiti, decâtu terenulu clisosu, ce si l'au alesu. Unde e acum'a perseveranti'a la celu ce se increde numai in sine?

Eata ca numai acél'a, care face totu cătu poté increde restulu lui Ddiu, calca pe base solide, numai acél'a poté fi perseverantu. „Ora et balora.“ diceau cei vechi.

„Ci bine,“ va resfectă cineva, „cum dici sa despretiuescu placerile, sa nu me iau dupa nime, sa me stradiuescu si speru in ajutorulu lui Ddiu; — dar spre ce scopu ast'a? Pentruce tota fericirea de pe pamentu e cu acestu pretiu? Fericirea cea mai mare concesa unui muritoriu pe asta lume este aceea, ce simte, candu vede o dorintia a sea implinita, si punendu-si mân'a pe cugetu i raspunde: „Amu facutu totu cătu amu potutu, si Ddiu a binecuvéntatu lucrulu mânilor mele.“

Fericirea acést'a este atâtu de mare, in cătu nu se poté decâtu simti. Measure-se cu acést'a fericire ori care alt'a; measure-se fericirea momentana a placerilor, measure-se fericirea cadiuta din mân'a hasardului, measure-se ori care alta fericire, si se va vedé, cătu e de debile, cătu de neseversita fatia cu acést'a! Si nici ea potea sa fia altfelu, căci la fericirea provenita din perseverantia are si Ddiu partea sea. Candu dice Victoru Hugo: „Il-y-a dans la vie humaine des instans qui dédomangent amplement des tous les sacrifices par lesquels nous les avons achetés,“ fara 'ndoiéla intielege aceste momente. Catu suntu de frumósé dar consecintiele perseverantiei!

Ne trebuiesce esemple. Ei bine, vada cine-va pre unu tieranu, candu se intorcea tómn'a dela recolt'a bogata cu carulu incarcatu. Căta multiamire esprime fati'a lui! Cu căta vivacitate ibate sângele in templele impodobile cu cununa de spice si flori campesei.

Tote grijile, tote ostenelele lucrului, tote dilele de arștia si de plóia fortunósă, tote suntu uitate, tote nimic'a pelंगा fericirea, ce o simte elu acum'a. — Acestu tieranu a fostu perseverantu. Vadia cine-va pre unu soldatu intorcendu-se dela gloriós'a aperiare a patriei, incarcatu de trofee. Cătu e mersulu lui de falnicu, căta fericire esprima aspra lui fisionomia! Si-a uitatu in aceste momente de strapatie, de nopti veghiate, de dile alergate, si-a uitatu decâte-ori a privitu mórtea in fatia, si-a uitatu de plagele capetate si poté nevindecate inca, căci fericirea lui de acum i e mai mare decâtu tote acestea. Acestu soldatu a fostu perseverantu. — Vadia cine-va unu marinariu intorcandu-se dupa o navigatiune indelungata. Cătu e elu de trufasiu, cătu e de veselu, candu sare la tiermurulu

atātu de multu doritu! Intrebe-lu cine-va: De-i pare reu de ostenelele caletoriei, de-i pare reu de sudorea intrebuintiata spre a combate vijeli'a undelor, de-i pare reu de lips'a simtita adesea si in privinti'a nutrimentului chiaru? Raspunsulu va fi: Nu! resolutu. — Acestu marinariu inca a fostu perseverantu.

Si ce alt'a ore facemu noi astadi, iubiti conscolari, decâtu ca ne aflamu in unulu din aceste momente? Nu serbamu noi ore astadi incheierea unui anu scolasticu? Nu serbamu noi astadi secerisiulu osteneleloru nostre? Fia-care din noi si vede astadi rezultatulu conduitei sale din decursulu unui anu. — Unii din noi asemenea tieranului, soldatului, marinariului suntu voiosi; si au dreptu la acést'a, căci au fostu diligenti, au fostu perseveranti. Póte ca au avutu sa se lupte cu multe greutăti, cu lipse chiaru, dar pentruce au datu ore anticii muselor muntele celu mai prapastiosu de locuintia? Altii dincontra tangescu amariti. Multu au asceptatu dela diu'a de astadi si putinu le-au adusu. Căta sperantia aveau ei la inceputulu anului, si cătu de putine le realizéza finea! Nu este decâtu vin'a loru.* — Usuratarea i-a facutu sa negléga unele datorii, distractiile i-au facutu sa le implinésca numai jumetate, si restulu sa-lu incréda intemplărei. Au venitu repetiti'a, au venitu esamine, si cata-i ajunsi la tinf'a contraria de aceea, spre care au pornitu. Este cruda pentru acesti'a diu'a de astadi, dar poté sa le fia odata de memori'a cea mai frumósă. Căci ea le oferesce ocaziunea spre a se indreptă in venitoriu. N'au, decâtu sa promita odata pentru totdeun'a, ca se voru face bravi, ca voru fi perseveranti si fiitorulu loru e pregatitu. Sa speramu, ca o voru face, spre binele loru si bncuri'a tuturor'a. —

Pentru cei bravi inca este astadi o frumósă ocaziune spre a promite, ca nu voru parasí calea inceputa si voru fi perseveranti si pe fiitoriu, căci perseveranti'a si numai perseveranti'a duce la fine frumósă.

Cu micu cu mare, iubiti conscolari, sa ne intiparimu dar aduncu in inima dis'a lui Horatiu:

Qui studet optatam cursu contendere multa tulit fecitque puer sudavit et alsit. —

*) Cuvintele acestea, precum si cele urmatore immediatu ni s'aru fi parutu potrivile in gur'a profesorului, dar intr'a conscolariului nu le potemu aprobă. (Red.)

Nr. 26—1

Concursu.

La vacant'a statiune invetiatorésca, cu limb'a propunerii romanésca, in Furlucu, Protopresbiteratulu Lugosiului. Emolumentele suntu 52 f. v. a., bani gat'a, 10 meti de grâu, 10 de cucuruzu, 80 pf. elisa, 50. pf. sare, 8 pf. lumini, 8 orgii de lemne, 2 jug. pamentu si cortelu liberu cu gradina.

Competitorii la acést'a, au recoursele lor, prevédute cu Estrassu de botezu si testimoniele despre scolele absolvate, cu Atestatele despre servitiulu de pâna acum, si despre portarea morala si politicésca, pâna in 31 Iuliu a. c. a tramite la Consiotoriulu Eparchiei Versietiiului.

Din siedinti'a Consistoriala in Versietiu in 25 Iunie 1865. tinuta.

Nr. 27—1

Concursu.

In Comun'a Vineri'a devenindu statiune de Invetiatoriu in vacantia — spre ocuparea cărei'a se deschide acestu concursu pâna la 15 Augustu a. c.

Voitorii de a cuprinde acést'a stătiune suntu poftiti a-si tramite cererile lor timbrate cuviinciosu la subscrisulu pâna la scrisulu terminu, prevédute cu adeverintia despre aceea:

- 1) ca suntu de religi'a gr. orient.
- 2) ca au absolvatu cursulu pedagogicu — si este si Cantăretiu;
- 3) ca au invetiatu celu putinu clasele normale cu sporu bunu.

Cu acestu postu este inpreunatu unu salariu anualu de 200 f. v. a. din Cas'a allodiala — Cortelu naturalu si lemne debuinciose.

Orestia 6. Iuliu 1865.

Inspectorulu scolariu gr. orient. alu

Tract. Orestiei

N. Popoviciu, Protopopu

Burs'a din Vienn'a 10/22 Iuliu 1865.

Metalicele 5%	69 90	Actiile de creditu 177 70
Imprumutulu nat. 5%	74 90	Argintulu 106 75
Actiile de banca	798	Galbinulu 5 24.

Corespondintia.

Unui Român in Lugosiu: scrisori anonime nu se potu lua in consideratiune.